

Véget ért egy fejezet

Ez év áprilisában utoljára jelent meg a *BME OMIKK „Műszaki–Gazdasági Információ” (MGI)* sorozatának 11 fürete. A leállás egy átszervezés kényszerű következménye volt, amelyet elsősorban gazdasági megszorítások okoztak, de minden bizonnyal szerepet játszott az információs technológia fejlődése és a felhasználási gyakorlat változása is.

A MGI sorozat az *Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ (OMKDK)*, később *Országos Információs Központ és Könyvtár (OMIKK)* gondozásában, 1968-ban indult útjára. Ez az időszak egybeesett Magyarországon az új gazdasági mechanizmus térhódításával. Előtérbe kerültek a gazdaságosság, a hatékonyság és a minőség szempontjai. Megnőtt az igény a korszerű termelési eljárások, gyártási technológiák és vállalatirányítási módszerek iránt. Ezt a változást ismerték fel jó szemmel az OMKDK akkori vezetői, amikor útjára indították az MGI-t. A tematikus sorozat füzeit sajátos szakirodalom-feldolgozási folyamat eredményeként állították elő.

Az OMIKK a '70-es '80-as években az idegen nyelvű műszaki-gazdasági folyóiratok legjelentősebb lelőhelyének számított. A hazai szakemberek döntő részének ekkor még nem volt megfelelő színvonalú idegennyelv-ismerete. Kézenfekvő megoldást kínáltak számukra az ún. referálólapok: az idegen nyelvű szakirodalom szemlézése, tömörítvények, referátumok formájában. A sorozat kiadványai rövid időn belül jelentős ismertségre és népszerűsége tettek szert. A szakcikk referátumait tárgymutatók, indexek, irodalomjegyzékek és fordítási szemlék (jegyzékek), könyvtári feldolgozásra alkalmas katalóguscédulák egészítették ki.

A '70-es években már gyakorlattá vált a szakirodalmi feldolgozás nagyobb szerkesztői felkészültséget és felelősséget igénylő, komplexebb módszere: a kompilációk előállítása. A tematikai szempontok szerint feldolgozott, csokorba gyűjtött referátumokat szakirodalmi hivatkozások, folyamatáb-

rák, adatsorok, táblázatok, szükség esetén magyarázó szövegek egészítették ki. Ezekkel a kommentárokkal a szerkesztők a forrásanyagok közötti esetleges eltérésekre és ellentmondásokra hívták fel a figyelmet. A tematikus kiadványok két sorozatban, a *Műszaki Információban* és a *Műszaki Gazdasági Információban* jelentek meg, időnként változó címekkel.

A '90-es években az internet gyors ütemű elterjedése átalakította az információ-előállítás, a hozzáférés, és a felhasználás korábbi módszereit. A szakirodalmi tájékozódás jelentős szegmensei kerültek át a világhálóra. Egyre több teljes szövegű dokumentum vált elérhetővé. A szakcikk megértését és hasznosítását egyre kevésbé korlátozza a nyelvtudás hiánya: az angol nyelvismeret mára csaknem általánossá vált. Az *EISZ* esetében, illetve *OKM* támogatással számos teljes szövegű elektronikus szakfolyóirathoz van széles körű hozzáférés (pl. Elsevier, Springer, EBSCO). Ezzel párhuzamosan visszaesett a kereslet a hagyományos, magyar nyelvű műszaki-gazdasági tömörítvényeket tartalmazó kiadványok iránt. A kihívásra adott első válaszként a szerkesztőség a sorozat kiadványait CD-változatban is megjelentette, majd 2002-től a kiadványok cikkei adatbázisból lekérdezhető módon is elérhetővé váltak.

2004-ben *Stubnya György* főigazgató-helyettes irányítása alatt kezdődött meg a cikkek tárgyszavazása, és ehhez kapcsolódóan egy tárgyszó-adatbázis építése. 2007 elején az adatbázis több mint 7000 cikk teljes szövegű változatát tartalmazta a biotechnológia, környezetvédelem, energetika, üzemfenntartás, minőségirányítás, vállalatirányítás, logisztika és a nemzetközi marketing területéről. A BME belső hálózatán jelenleg is elérhető az adatbázis, a cikkek PDF formátumban jeleníthetők meg, illetve tölthetők le a felhasználó kívánsága szerint.

Megújult és megszépült az MGI nyomtatott változata is. Áttekinthetőbb, tartalmában gazdagabb,

könnyebben kezelhető és olvashatóbb lett a *Logisztika* (szerk.: Zubreczki Dávid), majd az *Energia* c. lap (szerk.: Kis Miklós). A referátumok, kompilációk és bibliográfiák mellett híreket, tudósításokat, konferencia-beszámolókat tartalmaztak, rendezvénynaptár és primer dokumentumok, hazai szerzők publikációi gazdagították a tartalmat. Megnőtt a gyakorlati megoldásokat tartalmazó esettanulmányok, az ún. „legjobb megoldás” módszereit ismertető összeállítások részaránya.

A változásokat a megrendelők kedvezően fogadták, úgy tűnik, az ilyen, vegyes profilú, magazin jellegű kiadványok iránt továbbra is van piaci kereslet, akárcsak a biotechnológia és a környezetvédelem szakirodalmi információi iránt. Jó érzékkel ismerte fel ezt a trendet egy környezetvédelmi vállalkozás, az *ELGOSCAR-2000*, amikor átvállalta e két kiadvány további megjelentetését. Ők adják ki az OMIKK-ban 1991-ben indult, *Környezetvédelmi Füzetek* sorozat legújabb számait. A szer-

kesztőségi munkában részt vesz a BME OMIKK három leggyakorlottabb, legtöbb tapasztalattal rendelkező szerkesztője, *Nádudvari Zoltánné*, *Schönviszkiné Gáldi Anna* és *Dékány Judit*.

Továbbra is megjelenik a *Műanyagipari Szemle*, amelyet már 2004-től a *Quattroplast Kft.* ad ki a BME OMIKK közreműködésével.

Az MGI sorozat 1971 óta megjelent kötetei a szakkönyvtárak polcain, az utolsó évfolyamok cikkei a teljes szövegű adatbázisokban várják az olvasókat. Csak remélni lehet, hogy még hosszú évekig, és mind nagyobb számban. A felhalmozott forrásanyag ugyanis kiválóan hasznosítható felsőoktatási segédletként, a K+F területén és gyakorlati megoldások tárházaként egyaránt.

Nagy Gábor Ádám
(BME OMIKK)